

A Fővárosi Ítéltábla a Wilhelm és Társa Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek, a Vass és Vass Ügyvédi Iroda által képviselt I. rendű és a II. rendű alperes ellen vételár tartozás megfizetése iránt indított perében a Fejér Megyei Bíróság 2011. szeptember 19. napján kelt 5.G.40.155/2008/97. számú ítélete ellen az alperesek részéről 100. sorszám alatt benyújtott fellebbezés és a felperes részéről 10.Gf.40.623/2011/3. szám alatt benyújtott csatlakozó fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 144.000 (száznegyvennégyezer) forint másodfokú perköltséget;

egyetemlegesen kötelezi az alpereseket, hogy fizessenek meg külön felhívásra a Magyar Állam javára 171.350 (százhetvenegyezer-háromszázötven) forint le nem rótt jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében előadta, hogy 2003. évtől fennálló szerződéses jogviszony alapján édesipari és kozmetikai termékek csomagolására szolgáló különböző műanyag termékeket állított elő és szállított le; az I. rendű alperes részére kiállított kiegyenlített számlái alapján eredetileg 3.053.137 forintba és járulékaira, majd a lefolytatott igazságügyi könyvszakértői bizonyítás eredménye alapján leszállított keresetében 2.908.460 forintba és járulékaira támasztott igényt, az alábbiak szerint; kérte az alpereseket egyetemlegesen kötelezni a ... sorszámu számla szerinti 1.338.625 forintból 1.193.948 forint és annak 2004. december 8-tól járó, a ... sorszámu számla szerinti 562.500 forint és annak 2005. január 6-tól járó, valamint a ... sorszámu számla szerinti 1.152.012 forint és annak 2006. február 17-től a kifizetésig járó, a mindenkorli jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő késedelmi kamata megfizetésére a Ptk. 379. § (1) bekezdése alapján, illetve az utolsó számla harmadik tételét, bruttó 263.412 forint követelést (5400 db hattyúnyakú palack ellenértéke) elmaradt haszonként érvényesített. Utóbbi követelése körében arra hivatkozott, hogy a hattyúnyakú palack szállítására kötött szerződés teljesítése során megrendelői igénymódosulás történt; az I. rendű alperes részéről nagytömegben rendelni vállalt, etalonként elfogadott homokfúvott változat elkészítésére berendezkedett, a több ezres nagyságrendben előállított csereterméket azonban az I. rendű alperes nem szállította el, és ezzel kárt okozott. Kérte továbbá a felperes az alpereseket egyetemlegesen kötelezni 6.160.000 forint + ÁFA, bruttó 7.392.000 forint megfizetésére, hivatkozva arra, hogy az I. rendű alperes a 2005. október 5-én 450 ml-es pohár és fedél szállítására kötött szerződésben 3.000.000 forint + ÁFA, a 2005. november 17-én hattyútest és kupak szállítására kötött szerződésben 1.410.000 forint + ÁFA, valamint az ugyanezen a napon kelt szív alakú gyertyatartó szállítására kötött szerződésben 1.750.000 forint + ÁFA gyártóeszköz ellenérték megfizetésére vállalt kötelezettséget, amennyiben az adott szerződésben rögzített időszak alatt előírt mennyiséget a rendelése nem éri el. Tekintve, hogy egyik termék esetén sem valósult meg a kikötött mennyiség elszállítása az I. rendű alperes részéről a határidők lejártát követően sem, álláspontja szerint jogosult az általa legyártott számszámok ellenértékét követelni. A felperes az alperesek egyetemleges marasztalását az alperesek közötti 2006. március 16-i szétválási szerződésben foglaltakra, valamint a 2006. évi IV. tv. (Gt.) 85. § (3) bekezdésére alapította.

Az alperesek érdemi ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Arra hivatkoztak, hogy a felperes mindkét alperesnek számlázott, és 2005., 2006., 2007. évben megállapodásuk szerint banki átutalással az aktuális rendelés érték kétszeresét előre fizették; a peresített számlakövetelések ezeknek a teljesítéseknek a terhére elszámolásra kerültek. A számlatartozás vizsgálatára lefolytatott igazságügyi könyvszakértői bizonyítás eredménye nem elfogadható, a szakértő ugyanis tévesen fennállónak minősítette felperes ezen követelését, kiegyenlített tartozásként fogadta el a felperes ... sorszámu, 4.625.000 forintos számláját, annak ellenére, hogy azt az I. rendű alperes nem fogadta be, visszaküldte, a 2004. december 22-én kelt átvételi elismervénnyel igazoltan.

Vitatták felperes elmaradt haszon jogcímén támasztott követelését is, állítva, hogy a hattyúnyakú palackot hibásan gyártotta le, ennek korrigálására ajánlotta fel a

homokfúvott változat elkészítését, utóbbit etalonként ... azzal a feltétellel hagyta jóvá, akkor rendeli meg, amennyiben a kijavított terméket a megrendelői elfogadják, ez azonban nem következett be, a termék továbbra sem volt piacképes, nem felelt meg a kozmetikai termékek esetében kívánatos esztétikai követelményeknek.

Felperes szerszámköltség megtérítésére támasztott követelését arra hivatkozással kérték elutasítani, hogy a szállítási szerződések 2. pontjában rögzítettek szerint a gyártóeszköz végső árának kialakítása külön megállapodás tárgyát képezi, mely nem jött létre, emellett, amennyiben a gyártóeszköz kifizetésre kerülne, úgy azt az alperesek tulajdonába, birtokába kellene adnia a felperesnek.

Az alperesek beszámítási kifogást terjesztettek elő, hibás teljesítéssel okozott kárként elsődlegesen 18.000.000 forint, másodlagosan 64.800.000 forint beszámítását kérték, hivatkozva arra, hogy a felperes 2006. január 25-én 5000 db hattyúnyakú flakont és ezüstszerű kupakot hibásan szállított le, a kicserélésre szánt 2006. február 17-én leszállított 5400 db flakon is hibásnak minősült, jegyzőkönyvileg igazoltan. A hibás teljesítés okán az I. rendű alperes nem tudott eleget tenni az ... Kft.-vel 2006. január 30-án kötött forgalmazói szerződésben foglaltaknak, melynek alapján 2006. január 31-én megrendelt 100.000 db terméket 2006. március végéig kellett volna átadnia, ennek elmaradása folytán a megrendelő 2006. június 28-án a megrendelést visszavonta, így a 2009. február 24. napján kelt előkészítő iratában részletezett számítása szerint 18.000.000 forint haszontól esett el, illetőleg közvetett kárként jelentkezett, hogy a piaci kalkulációk szerint 3.600.000 db-os rendelésállományt érhetett volna el reálisan, mely 64.800.000 forint hasznot eredményezett volna.

Utaltak az alperesek arra is, hogy a felperes a hattyúnyakú flakon vonatkozásában egyetlen szállítást teljesített, így nem csak hibás teljesítés, hanem a Ptk. 313. § és 312. § (2) bekezdése alapján a teljesítés lehetetlenné válása okán is fennáll a kárfelelőssége.

Az alperesek további 37.100.000 forint beszámítását kérték, hivatkozva arra, hogy a felperes a ... valamint az ... megnevezésű termékek előállításában is hibásan teljesített, emiatt a Ptk. 306. § (1) bekezdés b) pontja alapján elállási jogukat gyakorolták - a megnevezett termékek sorrendjében 2004. november 5-én, 2006. május 24-én, 2007. június 6-án, illetve legkésőbb a bírósági eljárás során tett nyilatkozatukkal - így elsődlegesen az eredeti állapot helyreállítása címén, másodlagosan hibás teljesítéssel okozott kárként jár a részükre az ezen termékek vonatkozásában kifizetett 37.100.000 forint szerszámköltség.

Az alperesek vitatták azt is, hogy egyetemleges marasztalásuknak lenne helye a szétválási szerződés alapján.

A felperes a beszámítási kifogás elutasítását kérte. A hattyúnyakú flakon vonatkozásában támasztott követelést arra hivatkozással kérte elutasítani, hogy a szállítási szerződés teljesítése során az I. rendű alperes megrendelői igénye módosult, 2006. március 14-én etalonként a flakon homokfúvott változatát fogadta el, a kupakok sérülésmentességét pedig egyediesített csomagolással oldották meg; az I. rendű alperes azonban önhibájából nem rendelte meg és nem szállította el a csereterméket, így amennyiben kár érte, az saját felróható magatartása eredménye, emellett a kárösszeget is vitatta.

A szerszámköltség tekintetében támasztott igény elutasítását a felperes arra hivatkozással kérte, hogy az e körben nevesített termékeket hibátlanul szállította le, folyamatosan kapott megrendelést, melyeket teljesített, így az alperesek elállásra hivatkozása alaptalan, továbbá vitatta az elállási jognyilatkozatok közlését is.

Az elsőfokú bíróság 2011. szeptember 19. napján kelt 5.G.40.155/2008/97. számú ítéletében kötelezte az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 2.855.778 forintot, valamint 1.193.948 forint után 2005. január 8. napjától, 562.500 forint után 2005. február 6. napjától, 888.600 forint után 2006. április 4. napjától, 210.730 forint után 2006. július 20. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegű késedelmi kamatát; az ezt meghaladó keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy egyetemlegesen fizessen meg az alpereseknek 15 napon belül 322.393 forint perköltséget.

Ítélete indokolásában megállapította, hogy a keresettel érvényesített három számlában feltüntetett termékek a Ptk. 379. § (1) bekezdése szerint minősülő szállítási szerződések alapján kerültek leszállításra, a szállítólevelek tanúsítják azok I. rendű alperes általi átvételét. Az alperesek pénzbeli ellenszolgáltatásuk teljesítésére is alapított védekezésére figyelemmel az elsőfokú bíróság igazságügyi könyvszakértő bevonásával vizsgálta a számlatartozás fennálltát. A kirendelt igazságügyi könyvszakértő véleménye alapján megállapította, hogy 2004., 2005., 2006. években az I. rendű alperes vevőfolyószámlái a részére kiküldésre kerültek; kizárólag a 2004. december 31-i egyenlegközlővel kapcsolatban tudott a folyószámla egyenlegtől eltérést kimutatni; a 2007. december 22-i okirattal, valamint a lefolytatott tanúbizonyítással igazoltan vitatta felperes 4.625.000 forint értékű, infúziós tartállyal kapcsolatban kiállított szerszámköltség számláját, azt a könyvelésében nem szerepeltette. Ezen 2004. november 30-án kiállított szerszámköltség számla vonatkozásában az elsőfokú bíróság kifejtette, az I. rendű alperes 2004. december 17-i levelében bejelentette a felperes felé a ... nyalóka termék vonatkozásában elállási szándékát, és kérte a gyártás finanszírozásához előre bekért szerszámköltséget betudni az ... nevű termék szerszámköltségébe, mely bruttó 2.987.500 forint volt. Ezen kérésnek a felperes eleget tett, és 2005. február 17-én visszaküldte a főkönyvi kivonatot, amelyen feltüntette a 4.625.000 forintos tételt is, ezt az I. rendű alperes 2005. február 22-én visszaigazolta. Emellett nem volt vitás, hogy 2004. november 16-tól 2006. április 28-ig az I. rendű alperes 225.850 db tartályt és 221.200 db kupakot vásárolt, így amennyiben valóban vitatta volna a felperes teljesítését, akkor tőle ilyen mennyiségben nem rendel.

Utalt az elsőfokú bíróság arra, az igazságügyi könyvszakértő azt is megállapította, hogy a 2004., 2005., 2006. évekre vonatkozó főkönyvi számlalista tartalmazta az I. rendű alperes számlatartozását, a halmozott folyószámlalista 2006-ban is tartalmazta a felperes által jelen perben követelt három számlában feltüntetett összeget. Ugyan 2006. április 20-i dátummal több tétel is átvezetésre került, de ez nem minősült pénzügyi teljesítésnek, az átvezetésről alapbizonylat és főkönyvi ellenszámla sem állt rendelkezésre. A szakértő álláspontja szerint az I. rendű alperes könyvelése nem volt megbízható, illetőleg hiányos volt; az aggálytalannak minősített szakvélemény alapján az elsőfokú bíróság megállapította, az alperesek

nem tudták kétséget kizáróan bizonyítani, hogy kifizették volna a nem vitásan átvett számlákban szereplő felperesi termékeket; az újabb szakértő kirendelésére vonatkozó alperesi indítványt szükségtelensége okán elutasította. Ugyanakkor az igazságügyi szakértő 144.677 forint eltérést mutatott ki a felperes könyvelésében, az elsőfokú bíróság kifejtette, ezen megalapozatlan többletkövetelés a legrégebbi lejáratú számla összegét csökkentette 1.193.948 forintra, mely után, valamint az 562.500 forintos számlakövetelés után a számla szerinti teljesítési határidő lejártától jár a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamat. Az 1.152.012. forint összegű számlából az elsőfokú bíróság 888.600 forint erejéig 2006. április 4-től állapította meg a fentieknek megfelelő mértékű késedelmi kamatfizetési kötelezettséget, külön vizsgálva az ezen számlában feltüntetett 263.412 forintos kártérítési igényt. Utóbbit részben találta megalapozottnak, utalva arra, hogy ... tanúvallomásában sem vitatta ezen tartozás fennálltát. Az elsőfokú bíróság kifejtette, a felperes a 2005. november 17-i szerződésben foglaltak szerint tartozott teljesíteni; I. rendű alperes 2006. január 27-i levele a 2006. január 25-i szállítás 100 %-os hibáját, a 2006. január 30-i levele a 90 %-os hibahatár elérését közölte, a 2006. február 6-i levél pedig a hibás flakonok teljes körű cseréjét sürgette. A 2006. február 17-i jegyzőkönyv szerint a cserére megérkezett 5.400 db flakon is gyenge minőségű volt; a 2006. február 21-i feljegyzés szerint az I. rendű alperes tájékoztatta a felperest arról, hogy a rossz minőségű flakonok miatt több mint 100.000 db-os megrendelését visszamondták, és kért a helyzet megoldására egy héten belül javaslatot. Az 5/F/6 sorszám alatti feljegyzésen túl a lefolytatott tanúbizonyítás eredménye is alátámasztotta a hibás teljesítést, valamint azon okirat is, hogy az érintettek megállapodása szerint az I. rendű alperes egy homokfúvott variánst kapott kipróbálásra. A 9/F/3 sorszám alatti fényképfelvétel szerint 2006. március 14-én az I. rendű alperes képviselője etalonizálta a hattyúnyakú palack homokfúvott változatát; a 2006. április 21-i leveléből kitűnően ezen homokfúvott változatot szerette volna gyártatni a felperessel, és a terméket folyamatosan rendelni a jövőben, 60 napos fizetési határidővel. A fenti okirati és tanúbizonyítás eredménye alapján az elsőfokú bíróság arra vont következtetést, az I. rendű alperes a Ptk. 306. § (1) bekezdés a) pontjában biztosított szavatossági igényével élve megállapodott a felperessel a hibás termék kicserélésében, és elfogadta annak homokfúvott változatát, arra a perben nem merült fel adat, hogy utóbbi nem megfelelő minőségben készült volna el. A 16/F/1 alatti levél tanúsága szerint a felperes rendelkezésére a homokfúvott változathoz 4.320 db állt, melyet az I. rendű alperes annak ellenére, hogy ezen változatot elfogadta csereként, nem rendelte meg, nem szállította el, így a raktárban maradt termék a Ptk. 355. § (4) bekezdése szerint kárként jelentkezett a felperesnél, melynek összege - 48,78 forintos darabáron számolva - 210.730 forint elmaradt hasznot eredményezett. A felperest kár azáltal érte, hogy tőle az I. rendű alperes az elfogadó nyilatkozata ellenére a módosított külsejű terméket nem rendelte meg, a 2006. július 20-i levele időpontjában kára minden bizonnyal bekövetkezett, így ez a kamatszámítás kezdő időpontja.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ... azon tanúvallomását, hogy a homokfúvott változatot attól függően fogadta el, hogy az a megrendelői tetszését is elnyeri, az alperesek nem bizonyították, a disztribútor cég ügyvezetője, ... a tanúvallomásában

nem tett említést arról, hogy a módosított terméket ismerte volna, azt a részére az I. rendű alperes ügyvezetője bemutatta volna.

Minderre figyelemmel az elsőfokú bíróság a hattyúnyakú palack és kupak vonatkozásában előterjesztett beszámítási kifogást sem a 18.000.000, sem a 64.800.000 forint kárösszeg vonatkozásában nem találta megalapozottnak, utalva arra, hogy amennyiben az I. rendű alperes a megrendelést a módosított termékre elmulasztotta, így a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján az ezzel felmerült kárát magának kell viselnie.

Alaptalannak találta az elsőfokú bíróság felperes szerszámköltség kifizetésére vonatkozó kereseti kérelmét, valamint alperesek szerszámköltség visszafizetésére vonatkozó beszámítási kifogását, az alábbiak szerint.

A 2005. október 5-i, valamint 2005. november 17-i szerződések 2. pontjában foglaltakat értelmezve az elsőfokú bíróság megállapította, ezen szerződési rendelkezések nem értelmezhetők szerződést biztosító mellékkötelezettségként, ezt a felperes nem igazolta, ugyanakkor megalapozott alperesek azon védekezése, hogy az adásvételi szerződésre utaló rendelkezés körében a felek szerződési akarategyezősége nem állt fenn. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ...né tanúvallomásából az következett, a felek nem állapodtak meg konkrétan abban, mekkora összeget kell fizetnie az I. rendű alperesnek, amennyiben az adott időszak alatt az előírt mennyiséget nem szállítja el, emellett a tanúvallomásból is kitűnően az alperesek részmennyiségeket elszállítottak, így annak teljes hiánya nem állt fenn. Ebből következően a teljes gyártóeszköz költségére a felperes alappal nem tarthat igényt, ugyanakkor olyan kereseti kérelmet nem terjesztett elő, amelyben az elszállított mennyiséghez arányosította volna a szerszám költségigényét; és a fenti tanúvallomásból kitűnően nem csak anyag- és munkadíjjal, hanem finanszírozási költséggel is számoltak, utóbbi mértéke nem volt ismert a szerződéskötéskor, ezért szerepelt az a kitétel, hogy a gyártóeszközsor ára külön megállapodás tárgyát képezi.

Alperesek szerszámköltség visszafizetésére vonatkozó beszámítási kifogása tekintetében az elsőfokú bíróság kifejtette, felperes valamennyi elállási jognyilatkozat joghatályos közlését vitatta, alperesek az elállást sem okirati, sem tanúbizonyítással kétségmentesen alátámasztani nem tudták. Emellett a per során tett elállási nyilatkozat sem vehető figyelembe, mert teljesezésbe ment szerződéses jogviszony esetén az elállás nem értelmezhető a Ptk. 320. § (3) bekezdése értelmében.

Az elsőfokú bíróság alperesek egyetemleges marasztalásáról az 1997. évi CXLIV. tv. 79. § (3) bekezdése és (4) bekezdése figyelembevételével határozott, utalva arra, hogy mind a számlák, mind a szerszámköltségre vonatkozó kötelezettség keletkezése a szétválási szerződés előtti, így egyetemlegesen tartoznak a felperes felé helytállni.

Az ítélet ellen az alperesek fellebbezést, a felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

Az alperesek a fellebbezésükben elsődlegesen az ítélet részbeni megváltoztatását, a kereset teljes elutasítását, másodlagosan a fellebbezéssel érintett körben a

hatályon kívül helyezését kérték. Álláspontjuk szerint a keresetnek történő részbeni helyt adás téves, a peresített számlatartozás vonatkozásában alaptalan igazságügyi könyvszakértői vélemény került elfogadásra, továbbra is vitatták a 4.625.000 forint összegű számla elszámolhatóságát. Utóbbi számla felperes részére történő visszaadását, az I. rendű alperes általi megkifogását az elsőfokú bíróság helytállóan fogadta el bizonyítottanak a 2004. december 22-i okirat, valamint a lefolytatott tanúbizonyítás eredménye alapján, továbbá helytálló annak megállapítása is, hogy ezen infúziós tartállyal kapcsolatban kiállított szerszámköltség számla az I. rendű alperes könyvelésében egyáltalán nem szerepelt. Hivatkoztak arra, igazolták, hogy 2005. március 3-án az infúziós tartály termékhibáját jelezték, melyet a 2005. március 11-én kelt levelében a felperes elismert, a 2005. március 17-i egyeztetés során készült jegyzőkönyv rögzíti, hogy a felperes részéről ... elfogadta a kifogást, a hiba kijavítására irányuló tevékenység pedig nem vezetett eredményre. Mindez a számla kifogásolásának a megalapozottságát támasztja alá, nincs jelentősége a 2004. november 16-a és 2006. április 28-a közötti termékforgalomnak, emellett nem olyan jelentős, amelyből a kifogásolás visszavonására lehetne következtetni. Amellett, hogy nem igazolt a 2005. évi egyenlegközlő megküldése, az abban foglaltak elismerésnek tekintése jogszabályellenes, kiterjesztő értelmezése nem megengedett. Kifogásolták az alperesek, hogy az ítélet indokolása a könyvszakértő I. rendű alperesi könyvelés hiányosságára vonatkozó előadását tartalmazza, holott a szakértői vélemény szerint a felperes egyenlegközlője és könyvelése is egymástól eltért. Fenntartották azon álláspontjukat, hogy a könyvszakértői vélemény szakmai előadásai aggályosak, a tartalma alkalmatlan arra, hogy az érdemi döntés alapjául szolgáljon, ezért indokolt másik szakértő kirendelése, melyre vonatkozó indítványukat az elsőfokú bíróság alaptalanul mellőzte. Tévesen értékelte az elsőfokú bíróság ... tanúvallomását is, a számlatartozás összegszerűségére tett nyilatkozata ugyanis nem volt határozott, a jelentős termelési volumennel rendelkező cég ügyvezetőjeként nem kellett napi részletességgel tudnia a társaság ügyeiről, az adott probléma konkrét állásáról. Tévesen állított fel az elsőfokú bíróság összefüggést a 2004. december 17-i levél és a 4.625.000 forint összegű számla megkifogásolása között; a 2.987.500 forint bruttó összeg 2004. július 25-i dátummal, szerszámmegnevezéssel tévesen szerepel az ... termékhez kapcsolódóan, utóbbit támasztja alá, hogy a felperes a kimutatásában pontos számlaszámmal, ugyanezen dátummal, ugyanezen összeggel ... nyalóka és ... termék megjelöléssel szerepelteti ezt az összeget.

Sérelmezték az alperesek a fellebbezésükben a hatyúnyakú palackkal kapcsolatos beszámítási kifogás elutasítást; helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság felperes hibás teljesítését, ugyanakkor valótlan, hogy a homokfúvott változat etalonizálására került volna sor, illetőleg hogy az alperesek ezen módosított terméket fogadták volna el hibátlan teljesítésként. Kétségtelen, hogy a homokfúvott mintadarabon szerepel az I. rendű alperes ügyvezetőjének aláírása, azonban a módosított terméknek is meg kellett felelnie a teljesítés időpontjában a jogszabályban, illetve a szerződésben meghatározott tulajdonságoknak, továbbá ezen változatot az I. rendű alperes csak abban az esetben fogadta volna el kijavításként, ha az a szerződéses partnerei részéről is elfogadást nyer. Ezen

feltételek egyike sem következett be, a kivitel színvonaltalansága kozmetikai termékek esetén elfogadhatatlan - utóbbit támasztja alá ... tanúvallomása -, továbbá a felperes nem tudta kiküszöbölni azon alapvető hibát, ami a palack kupakrészénél állt fenn, az ezüstszerű felületkezelés folyamatosan hibás volt, repedések, pattogzódások mutatkoztak rajta. A felperes a hibát az alvállalkozójára kívánta hárítani, annak magatartásáért azonban úgy felel, mintha maga járt volna el. Mindezért tévesen mellőzte az elsőfokú bíróság a műszaki szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványukat, a szakértő igazolhatta volna, hogy a felperes nem tudott a homokfúvott változathoz sem megfelelő minőségű kupakot gyártani, illetve a módosított termék esetén is változatlanul fennálltak a korábbi hibák, például megfolyások a palackon. A kárigény összezszerűségét ... tanúvallomása alátámasztotta, de e körben fenntartották közgazdasági szakértő kirendelésére vonatkozó indítványukat is.

A felperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a részbeni megváltoztatását, bruttó 7.392.000 forint és késedelmi kamata megfizetésére irányuló kereseti kérelmének történő helyt adást kért. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a 2005. október 5-i szerződés esetén tévesen figyelmen kívül hagyta, hogy a gyártóeszköz végső árának meghatározását nem kötötték a felek külön megállapodáshoz; a vállalt 7 milliós garnitúra helyett egy éven belül az I. rendű alperes csak 417.800 darabot rendelt meg, így a szerződés alapján köteles a gyártóeszközt megvásárolni 3.000.000 forint + ÁFA vételáron.

A 2005. november 17-i szerződésekben az I. rendű alperes egy éven belül 750.000 db termék elszállítását vállalta, ezzel szemben 1.000 db szív alakú gyertyatartót, illetőleg 2.360 db hattyútest és kupak elnevezésű terméket szállított el és fizetett ki, így a gyártóeszköz szerződésben rögzített költség ellenében történő megvásárlására köteles. Kétségtelen, hogy utóbbi két okirat szerint a gyártóeszköz végső árának kialakítása külön megállapodás tárgyát képezi, e szerződési rendelkezés Ptk. 207. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő értelmezésére lefolytatott tanúbizonyítás - ..., ...né és ... tanúvallomása - eredménye azonban felperes előadását támasztotta alá. Azon szerződéskötéskori akaratra vonható le következtetés a tanúbizonyításból, hogy amennyiben a leszállított mennyiségből néhány százalék hiányzik, akkor a felperes nem követeli a szerszámköltséget, illetőleg ha a vállalt mennyiségből csupán minimális darabszámú megrendelés érkezik, az előre meghatározott teljes szerszámköltségre igényt tart. A felperes álláspontja szerint az ítéleti szerződésértelmezés ellentétes a felek között korábban kialakult gyakorlattal, a felperes a minimum darabszám megrendelésének előírása, mint biztosíték nélkül nem kötötte volna meg a szerződést, egyoldalúan nem vállalt volna több millió forintos szerszámköltséget anélkül, hogy a megrendeléseket ne tudta volna a későbbiekben bizonyosan realizálni.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az alperesi fellebbezéssel érintett ítéleti rendelkezések helybenhagyását kérte. Fenntartotta azon álláspontját, hogy a 4.625.000 forintos számla visszaadása, vitatása nem bizonyított; az alperesek nem igazolták, hogy a 2004. november 26-i szállításról 2004. november 30-án kiállított számlát 2004. december 22-én miért vitatták volna, az állítólagos számla

visszavételt megelőzően nem történt írásban reklamáció. Az I. rendű alperes 2004. december 20-án faxon megküldött levelében ezen számlába kérte betudni egy másik termék - a ... nyalóka - szerszámköltségét, így amennyiben bármilyen problémája lett volna a 4.625.000 forintos számlával, akkor nem küld annak betudására vonatkozó levelet. Emellett nem hagyható figyelmen kívül, hogy 2004. november 26-tól 2006. április 28-ig a felperes 225.850 db tartályt és 221.200 db kupakot vásárolt, a termék előállításához szükséges szerszámokat a felperes legyártotta, leszámlázta, így nehezen képzelhető el, hogy ezen termékforgalom mellett a szerszámköltségre vonatkozó számlát sztorizálta volna, és felhagyott volna annak követelésével. A számla kifogásolás további hiányát támasztja alá, hogy a felperes 2005. február 18-án megállapodás-tervezetet küldött az I. rendű alperes részére, melyhez csatolta a ... sorszámú számla másolatát és azt tartozásként feltüntető főkönyvi kivonatot, mellyel kapcsolatosan az alperes részéről vitatás nem érkezett.

Álláspontja szerint iratellenes alperesek szakértői véleménnyel kapcsolatos fellebbezési okfejtése; a szakértő ugyanis az érdemi szakkérdésekre a megfelelő választ megadta, utalva arra, hogy az alperesek a szakvéleményében foglaltakat félreértelmezik.

Helytállóan került sor a Hattyúnyakú palack termékkel kapcsolatos beszámítási kifogás elutasítására; fenntartotta azon álláspontját, hogy a homokfúvott változat etalonizálásával a felek közös megegyezéssel módosították a közöttük 2005. november 17-én megkötött szerződést, az ítéletben foglaltaktól eltérően szerződésmódosítás és nem szavatossági igény érvényesítése történt, ugyanakkor helytállóan vont következtetést az elsőfokú bíróság arra, hogy az etalonizálás következtében megalapozatlan a kárigény. Az alperesek nem igazolták, hogy a homokfúvott változat is hibás lett volna, annak nem megfelelő minőségére a perben adat nem merült fel. Tekintve, hogy az I. rendű alperes a 2006. április 21-i levelében bejelentette, hogy a homokfúvott változatot szeretné gyártatni, ugyanakkor a későbbiekben ezen módosított termékből nem rendelt, megalapozottan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy ezzel a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján kárt okozott. Az ekörbeni döntés meghozatala műszaki szakértő kirendelését nem tette szükségessé, továbbá a homokfúvott változat hibáira az alperesek az elsőfokú eljárásban nem hivatkoztak, így ekörbeni előadásuk a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján kizárt. Utalt arra is, ...né tanúkénti meghallgatása során a kupak problémájára nyilatkozott, előadva, hogy miután a fémgőzölés lepattogzódását jelezték az alperesek, a termék egyesével lett becsomagolva, és ezt követően a hiba már nem jelentkezett.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben a csatlakozó fellebbezéssel érintett körben az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérték. Vitatták a szállítási szerződések 2. pontjában foglaltak biztosítéki szerepét, utalva arra, hogy ezen szerződési rendelkezés Ptk. 207. §-a szerinti helyes értelmezése sem jelenti, hogy a szerszámok megvásárlására a felek között adásvételi szerződés jött volna létre. Az elsőfokú bíróság megalapozottan vont következtetést ezen kereseti kérelem alaptalanságára, az e körben lefolytatott bizonyítás eredményének helytálló értékelésével döntött.

A Fővárosi Ítéltábla a jogorvoslati eljárás során az ítéletnek a 263.412 forintos felperesi kárigény részbeni, 210.730 forintot meghaladó részbeni elutasítására vonatkozó rendelkezését nem érintette, tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság határozata e körben - fellebbezés hiányában - a Pp. 228. § (3) bekezdése szerint jogerőre emelkedett.

Az alperesek fellebbezése, felperes csatlakozó fellebbezése az alábbiak szerint nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és érdemben helytálló az abból levont jogi következtetése is.

A termék vételárra irányadó felperesi kereset elbírálása során az elsőfokú bíróság alperesek pénzübeli szolgáltatásuk teljesítését állító védekezésére figyelemmel a Pp. 177. § (1) bekezdése helytálló alkalmazásával folytatott le igazságügyi könyvszakértői bizonyítást, és annak eredményét - helyesen a per egyéb adataival egybevetve - a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően, megalapozottan értékelte akként, hogy felperes követelése alátámasztására alkalmas.

... igazságügyi könyvszakértő a felperes és az I. rendű alperes könyvelését vizsgálva - tételes összehasonlítást alkalmazva - eltérést mutatott ki, azonban a fellebbezésben foglaltaktól eltérően aggálytalanul nyilatkozott annak okára, illetve a könyvelések összevezetése felperes felé fennálló 2.908.460 forint I. rendű alperesi tartozást mutató eredményére (2010. december 6-án kelt 74. sorszámu szakvélemény kiegészítés). A kötelezettségek és követelések közötti eltérés igazságügyi szakértő által nevesített egyik oka volt az, hogy a fellebbezésben hivatkozott, szerszámkészítésről kiállított 462.500 forint értékű felperesi számla az I. rendű alperes könyvelésében nem szerepel; a szakvélemény szerint ezen könyvelési hiányosság nem megengedett, számlát visszaküldeni csak a teljesítés megghiúsulása esetén lehet, a számla és az azt alátámasztó szerződés azonban teljesítésről tanúskodik.

A fellebbezésben foglaltaktól eltérően az igazságügyi szakértő a fenti szakvélemény kiegészítésében egyértelműen akként nyilatkozott, hogy a felperes számviteli nyilvántartása pontos, bizonylatokkal alátámasztott, valós képet mutat, egyedül a 2007. évi egyenlegközlő vonatkozásában állapított meg pontatlanságot, melynek eredményeképp került sor felperes kereset-leszállítására a szakértő által megnevezett 144.677 forinttal.

Ugyanakkor az igazságügyi szakértő az I. rendű alperes számviteli nyilvántartása vonatkozásában azt állapította meg, hogy az nem egyező, nem áttekinthető és nem tartalmazza teljes körűen a bizonylatokat, így ezen szakértői megállapítás ítélet indokolásában szerepeltetése nem iratellenes.

A szakértő 462.500 forint számlakövetelés fennálltára vonatkozó szakmai következtetése nem ellentétes a per egyéb adataival; a felek között nem volt vitás, hogy felperes az ... termék gyártóeszközét előállította, az ezzel elkészült termékek

hibás teljesítésére hivatkozva állították az alperesek a számla visszaküldését, minőségi kifogásuk felperesi elfogadását, utóbbi okán fizetési kötelezettségük hiányát.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a fellebbezésben alperesek védekezése körében értékelni kért okiratok és tanúbizonyítás a kifogásolt számla szerinti felperesi követelés adatainak a megállapítására nem vezet; ezen bizonyítékok csupán annak alátámasztására alkalmasak, hogy a felek között felmerült a javítás szükségessége, azt azonban kétségmentesen nem bizonyítják, hogy a gyártóeszköz alkalmatlan lett volna, a javítás véglegesen eredményre nem vezetett.

Kiemeli a Fővárosi Ítéltábla, hogy az I. rendű alperes ügyvezetője a 2009. október 28-i tanúmeghallgatása során maga akként nyilatkozott, hogy „Az „...” esetében, mint korábban említettem a szerződéstől nem álltunk el, viszont ezzel a termékkel is voltak problémák, de akkoriban emlékeim szerint képesek voltak azt kijavítani.”

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint ezen tanúvallomás teljesen összhangban áll azon - alperesek részéről ténybelileg nem, csupán nagyságrendje jelentősége tekintetében vitatott -körülmennyel, hogy 2004 novembere és 2006 áprilisa között a felperes alperesi megrendelésre 225.850 darab tartályt és 221.200 darab kupakot szállított.

A folyamatos termékforgalom fennálltára is figyelemmel gazdaságilag ésszerűtlen lett volna, amennyiben a felperes a gyártóeszköz előállításának ellenértékére a 2004. október 12-i szerződésben rögzített jogosultsága ellenére nem támaszt igényt, ezen követeléséről történő lemondásra a perben adat nem merült fel, utóbbi hiányát támasztja alá az is, hogy a követelést a könyvelésében és egyenlegközlőiben konzekvensen szerepeltette, arra részbeni I. rendű alperesi teljesítést elszámolt.

Minderre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint sem újabb könyvszakértő kirendelése, sem a már lefolytatott bizonyítás eredményének fentiektől eltérő eredményre vezető értékelése nem indokolt, a fellebbezésben előadottak az ítélet ekörbeni megváltoztatására, ezen kereseti kérelem elutasítására nem adtak alapot.

Nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla a hatyúnyakú palackkal kapcsolatos beszámítási kifogás adatainak elutasítására vonatkozó alperesi fellebbezési érvelést sem, az alábbiak szerint.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes a 2005. november 17-i szerződésben foglaltak szerint tartozott hatyúnyakú flakont és ahhoz tartozó kupakot előállítani; a per nem vitás adatai szerint már az első, 2006. január 25-i szállítás során termék kifogás merült fel és a csere szállítás sem minősült hibátlanak. Felperes hibás teljesítése megállapítása körében az elsőfokú bíróság helytállóan vette figyelembe okirati bizonyítékként I. rendű alperes 2006. január 27-

január 30-i, február 6-i levelében, 2006. február 21-i, február 28-i feljegyzésben és 2006. február 17-i jegyzőkönyvben foglaltakat, valamint ... és ... tanúvallomását.

A fenti okiratok egyike sem tartalmazott utalást a felperes által állított szerződésmódosításra, a részéről e körben meghallgatott tanúk vallomása pedig az alperesi tanúkéval összevetve egymást döntően kioltó eredményre vezetett, így nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor arra vont következtetést, hogy a palack homokfúvott változata kifejlesztésével a felperes a hibás teljesítését kívánta orvosolni a Ptk. 306. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően csere útján, melyet az I. rendű alperes a 2006. március 14-i etalonizálással elfogadott.

Ugyanakkor sem az etalonizálás során, sem a 2006. április 21-i levelében, illetőleg egyéb nyilatkozatában az I. rendű alperes nem kötötte a cserét saját megrendelői jóváhagyásához; a fellebbezésben előadottaktól eltérően helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a megrendelői beleegyezés szükségessége az alperesek részéről bizonyítást nem nyert.

Teljes körűen osztotta a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontját is, hogy a módosított termék megrendelésének elmulasztásával bekövetkező kárát az I. rendű alperesnek a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján magának kell viselnie; az ... Kft.-vel 2006. január 30-án kötött forgalmazói szerződés, valamint 2006. január 31-i megrendelés annak alátámasztására alkalmas, hogy 2006. március végéig 100.000 darab terméket kellett volna az I. rendű alperesnek saját megrendelője részére átadnia, mely - a 2006. június 28-i, ... által aláírt nyilatkozatból kitűnően - elmaradt, így a megrendelés igazoltan visszavonásra került.

A 2006. március 14-i etalonizálásra figyelemmel azonban a cseretermék gyártására a felperes készen állt, így a 2006. március végi határidő - alperesi megrendelés esetén -teljesíthető lett volna; helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy az ... Kft. ügyvezetője, ... a tanúvallomásában említést nem tett arról, hogy a palack homokfúvott változatát egyáltalán ismerte, az a részére bemutatásra került volna.

Mindezért nem állapítható meg a Ptk. 318. § (1) bekezdése szerinti kárfelelősséget megalapozó okozati összefüggés felperes hibás teljesítése - mely a fent kifejtettek szerint csere útján orvoslást nyert - és az I. rendű alperes teljesítése elmaradása között, ugyanakkor helyesen vont következtetést az elsőfokú bíróság az elmaradt haszon iránti felperesi követelés részbeni megalapozottságára.

A Ptk. 305. § (1) bekezdésében foglaltakból következően felperes a cseretermék vonatkozásában is szerződésszerűen tartozott teljesíteni; ennek elmaradására az alperesek az elsőfokú eljárás során saját megrendelőik igényei alapulvételével hivatkoztak, előadva, hogy a módosított termék ebben a formájában nem volt piacképes, esztétikailag nem felelt meg a kozmetikai termékek esetében kívánatos követelményeknek (37. sorszámú alperesi beadvány), illetve hogy a termék ilyen formában eladhatatlan volt, így a hibás teljesítés nem lett orvosolva (77. sorszámú alperesi beadvány).

Tekintve, hogy a fent kifejtettek szerint az alperesi megrendelők igényei peres felek szerződésébe emelése bizonyítást nem nyert, továbbá az alperesek nem azt állították, hogy a cseretermék gyártása nem felelt meg az etalonizált változatnak,

ezen általános védekezés felperes hibás teljesítése megállapítására, illetve a cseregyártás szakértői bizonyítással történő vizsgálata szükségességére nem vezetett, így nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor e körben igazságügyi műszaki szakértő kirendelését mellőzte.

A fentiekből következően a peres felek jogviszonyában érdektelen, hogy a termék homokfúvott változata mennyiben nyerte el az alperesi megrendelők tetszését, az ekörbeni fellebbezési előadás nem releváns; a kupak és a palacktest vonatkozásában fellebbezésben tett konkrét hibaközlés megalapozottságának vizsgálatát pedig a Pp. 235. § (1) bekezdésében foglaltak kizárják.

Nem találta megalapozottnak a Fővárosi Ítéltábla felperes csatlakozó fellebbezését sem; az elsőfokú bíróság - az alábbiakban kifejtésre kerülő eltérő indokok szerint - érdemben helytállóan döntött a 7.392.000 forint szerszámköltség megfizetésére irányuló kereseti kérelem elutasításáról is.

Felperes érvényesített joga a 2005. október 5-i és 2005. november 17-i szerződések 2. pontjára alapított vételár-követelés, így azt kellett vizsgálni, hogy a hivatkozott szerződési rendelkezés ezen igényérvényesítést az előterjesztett formájában megalapozza-e.

Mindhárom szerződés 2. pontja azonosságot mutatott abban, hogy az I. rendű alperes arra vállalt kötelezettséget, amennyiben egy éven belül az adott okiratban megnevezett termékmennyiséget nem szállítja el, az adott gyártóeszközt a felperestől megvásárolja.

Ezen kötelezettségvállalásra vonatkozó I. rendű alperesi nyilatkozat megtétele és annak felperesi elvárása - mely tartalmilag annak elfogadása - a Ptk. 207. § (1) bekezdése szerint értelmezve jövőbeni feltétel bekövetkeztétől függően realizálandó, adásvételi szerződés létrehozására irányuló egyező szándék közlése, mely a Ptk. 208. § (1) bekezdése szerint minősülő előszerződéses jogviszonyt hozott létre az érintettek között.

Eltérő szerződésértelmezésre a felek csatlakozó fellebbezésben hivatkozott szerződéskötési gyakorlata sem vezet; az előszerződés is alkalmas lehet a felperes által kívánt biztosítéki szerep betöltésére, tekintettel arra, hogy annak alapján az adásvételi szerződés megkötése, utóbbi alapján pedig a vételár teljesítése követelhető, amennyiben annak feltételei fennállnak.

A Ptk. 208. § (1) bekezdésének utolsó fordulata a szerződés megkötésének kötelezettségét írja elő a felek számára; a Ptk. 208. § (3) bekezdése szerint a szerződés megkötésének elmaradása esetén a bíróság bármelyik fél kérelmére a szerződést létrehozhatja és tartalmát megállapíthatja.

Előszerződés alapján tehát nem az annak megfelelően megkötendő szerződés teljesítése, hanem magának a szerződésnek a létrehozása kérhető; felperes azonban nem erre vonatkozó kereseti kérelmet terjesztett elő, anélkül támasztott igényt alperesek vételárban történő marasztalására, hogy a követelését esetlegesen megalapozó szerződés létrehozását kérte volna, így érdemben helytálló a kereset elutasítására vonatkozó ítéleti döntés.

Tekintettel arra, hogy a fellebbezésben és a csatlakozó fellebbezésben előadottak eltérő tényállás megállapítására, illetőleg érdemben eltérő jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét - annak nem fellebbezett részét nem érintve - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes a csatlakozó fellebbezéssel érintett 7.392.000 forint, az alperes a fellebbezéssel érintett 2.855.778 forint követelés vonatkozásában minősült pervesztesnek, ennek alapulvételével, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alkalmazásával a felperes bruttó 234.700 forint, az alperesek bruttó 90.670 forint jogi képviselési munkadíjat tartoznak egymásnak megfizetni, mely ítéleti beszámítással a felperes terhére eredményezett 144.000 forint másodfokú perköltségfizetési kötelezettséget az alperesek javára, továbbá az alperesek az általuk le nem rótt 171.350 forint jogorvoslati illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelesek egyetemlegesen a Magyar Államnak külön felhívásra megfizetni.

Budapest, 2012. április 24.

. Felker László s. k.,
mb.tanácselnök

Levek Istvánné dr. s. k.,
előadó bíró

Dr. Csányi Terézia Katalin s. k.,
bíró